

ธรรมนูญสุขภาพตำบลก้อนแก้ว ฉบับที่ 1 พ.ศ.2557

เพื่อปฏิบัติตามความในมาตรา ๔๖ และมาตรา ๔๗ แห่งพระราชบัญญัติสุขภาพแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๕๐ คณะกรรมการสุขภาพแห่งชาติได้จัดทำธรรมนูญว่าด้วยระบบสุขภาพแห่งชาติ พ.ศ. 2552 แสดงเจตนารมณ์และพันธะร่วมกันของสังคม เพื่อนำไปใช้เป็นกรอบและแนวทางในการกำหนดทิศทางและเป้าหมายของ การพัฒนาระบบสุขภาพในอนาคต “คณะกรรมการจัดทำธรรมนูญสุขภาพตำบลก้อนแก้ว” ได้เสนอ หลักการมีส่วนร่วม โดยการเปิดช่องทางรับฟังความคิดเห็นจากภาคีเครือข่าย แกนนำชุมชน แกนนำท้องถิ่น และผู้เกี่ยวข้อง ทุกภาคส่วน ใช้ข้อมูลวิชาการ และการจัดการ ความรู้เป็นฐานสำคัญ ซึ่งคณะกรรมการจัดทำธรรมนูญสุขภาพตำบลก้อนแก้ว จึงกำหนดข้อตกลงไว้ดังนี้

ข้อ ๑ ธรรมนูญนี้เรียกว่า “ธรรมนูญว่าด้วยระบบสุขภาพตำบลก้อนแก้ว ฉบับที่ 1 พ.ศ.2557”

นิยามศัพท์ ข้อ 2 ในธรรมนูญนี้

“สุขภาพ” หมายความว่า ภาวะของมนุษย์ที่สมบูรณ์ทั้งทางกาย ทางจิต ทางปัญญา และทางสังคม เชื่อมโยงกันเป็นองค์รวมอย่างสมดุล

“หน่วยงานของรัฐ” หมายความว่า ราชการส่วนกลาง ราชการส่วนภูมิภาค ราชการส่วนท้องถิ่น รัฐวิสาหกิจ องค์การควบคุมการประกอบวิชาชีพ องค์การมหาชนและหน่วยงานอื่นของรัฐ

“เศรษฐกิจพอเพียง” หมายความว่า แนวการดำรงอยู่ และปฏิบัติตนของประชาชนในทุกระดับตั้งแต่ระดับครอบครัว ระดับชุมชน จนถึงระดับรัฐ “ความพอเพียง” หมายถึง ความพอประมาณ ความมีเหตุผล รวมถึงความจำเป็นที่จะต้องมีระบบภูมิคุ้มกันในตัวที่ดีพอสมควรต่อการมีผลกระทบใดๆ อันเกิดจากการเปลี่ยนแปลงทั้งภายนอกและภายใน

“การมีส่วนร่วม” หมายความว่า การที่ประชาชนมีส่วนร่วมในกิจกรรมใดๆ ในลักษณะของการร่วมรับรู้ข้อมูล ข่าวสาร ร่วมคิด ร่วมวางแผน ร่วมตัดสินใจ ร่วมดำเนินการ ร่วมรับประโยชน์ร่วมติดตามประเมินผลและตรวจสอบ

“การป้องกันโรค” หมายความว่า การกระทำหรืองดกระทำบางสิ่งบางอย่างเพื่อไม่ให้เกิดการเจ็บป่วยหรือเป็นโรค และการป้องกันไม่ให้กลับเป็นซ้ำในกรณีที่หายจากการเจ็บป่วยหรือเป็นโรคแล้ว สามารถแบ่งออกได้เป็น ๓ ระดับ คือ การป้องกันก่อนการเกิดโรคหรือก่อนการเจ็บป่วย การป้องกันโรคในระยะเวลาที่เกิดโรคหรือเจ็บป่วยขึ้นแล้ว และการป้องกันโรคและฟื้นฟูสภาพเมื่อหายจากการเจ็บป่วยแล้ว

“การควบคุมโรค” หมายความว่า การควบคุมโรคระบาด โรคไม่ติดต่อ โรคติดต่อ โรคติดต่ออันตรายต่างๆ รวมทั้งโรคที่เกิดจากการปนเปื้อนของสารต่างๆ ในสิ่งแวดล้อมและอาหาร และโรคอื่นๆที่สามารถลดความสูญเสียสุขภาพชีวิตและทรัพยากรได้หากมีการตรวจพบแต่เนิ่นๆ

“การบริการสาธารณสุข” หมายความว่า การบริการต่างๆ อันเกี่ยวกับการสร้างเสริมสุขภาพการป้องกันและควบคุมโรคและปัจจัยที่คุกคามสุขภาพ การตรวจวินิจฉัยและบำบัดสภาวะความเจ็บป่วยและการฟื้นฟูสมรรถภาพของบุคคล ครอบครัว และชุมชน

“การบริการสาธารณสุขปฐมภูมิ” หมายความว่า การบริการสาธารณสุขที่เน้นบริการบุคคลครอบครัว และชุมชน มีความเข้มข้นในเชิงวิทยาการและเทคโนโลยีในระดับหนึ่ง มุ่งเน้นในมิติของมนุษย์และสังคม เป็นบริการแบบผสมผสาน ทั้งการสร้างเสริมสุขภาพ ป้องกันและควบคุมโรคและปัจจัยที่คุกคามสุขภาพ รักษาพยาบาล และฟื้นฟูสมรรถภาพ บริการเป็นองค์รวม เชื่อมโยงใกล้ชิดระหว่างผู้ให้บริการ สถานบริการ ชุมชนและครอบครัว มีความเชื่อมโยงกับระบบบริการสาธารณสุขระดับอื่นๆ และกับชุมชนเพื่อส่งต่อความรับผิดชอบการให้บริการระหว่างกันและกันเป็นอย่างดี

“ภูมิปัญญาท้องถิ่นด้านสุขภาพ” หมายความว่า องค์ความรู้ ความคิด ความเชื่อ และความชำนาญในการดูแลสุขภาพโดยอาศัยความรู้ที่ได้สั่งสม ถ่ายทอด และพัฒนาสืบต่อกันมาในท้องถิ่นซึ่งรวมถึง การแพทย์แผนไทย การแพทย์พื้นบ้าน และการแพทย์ทางเลือกอื่นๆ ที่ประชาชนและชุมชน ใช้ในการดูแลสุขภาพอย่างสอดคล้องกับท้องถิ่นนั้นๆ

“การแพทย์แผนไทย” หมายความว่า การดูแลสุขภาพโดยอาศัยความรู้หรือตำราการแพทย์แบบไทยที่ได้สั่งสม ถ่ายทอด และพัฒนาสืบต่อกันมา หรือตามการศึกษาจากสถานศึกษาที่รับรองโดยกฎหมายว่าด้วยการประกอบโรคศิลปะ ทั้งนี้ ให้ครอบคลุมการใช้เครื่องมือวิทยาศาสตร์การแพทย์บางอย่างประกอบการวินิจฉัยและการบำบัดโรคตามที่กฎหมายกำหนด

“หมอพื้นบ้าน” หมายความว่า บุคคลซึ่งมีความรู้ความสามารถในการดูแลสุขภาพโดยอาศัยภูมิปัญญาการแพทย์พื้นบ้าน

“ผู้บริโภค” หมายความว่า ผู้ซื้อหรือผู้ได้รับบริการหรือผู้ซึ่งได้รับการเสนอหรือการชักชวน เพื่อให้ซื้อสินค้าหรือรับบริการจากผู้จัดให้มีสินค้าหรือบริการหรือข้อมูลข่าวสาร อันนำไปสู่การบริโภค และหมายความรวมถึงผู้ใช้สินค้าหรือผู้ได้รับบริการโดยชอบ แม้มิได้เป็นผู้เสียค่าตอบแทนก็ตาม

“การเผยแพร่ข้อมูลข่าวสารด้านสุขภาพ” หมายความว่า การนำเสนอข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับสุขภาพที่หน่วยงานของรัฐและภาคส่วนต่างๆ จัดทำขึ้น เพื่อเผยแพร่และสื่อสารกับประชาชนด้วยรูปแบบและช่องทางต่างๆ

“ บุคลากรด้านสาธารณสุข ” หมายความว่า ผู้ให้บริการสาธารณสุขที่มีกฎหมาย ระเบียบหรือ
ข้อกำหนดรองรับ

หมวดที่ 1

ปรัชญาและแนวคิดหลักของระบบสุขภาพตำบลก่อนแก้ว

ข้อที่ 1 ชาวก่อนแก้ว ร่วมสร้างสุขภาพตำบล ภายใต้แนวคิด “ตำบลก่อนแก้วน่าอยู่ ผู้คนมีความสุข ตามหลัก
ปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง”

หมวดที่ 2

ตำบลก่อนแก้วน่าอยู่

สิ่งแวดล้อมน่าอยู่

ข้อที่ 2 คนตำบลก่อนแก้วร่วมกันจัดสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อสุขภาพ

2.1 คริวเรือนในตำบลก่อนแก้วร่วมกันคัดแยกขยะในครัวเรือน

2.2 ประชาชนมีส่วนร่วมในกระบวนการศึกษาประเมินผลกระทบต่อสุขภาพ

ข้อที่ 3 ตำบลก่อนแก้วร่วมกันอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

ข้อที่ 5 คนตำบลก่อนแก้วร่วมกันควบคุม ป้องกันโรคภัยจากคนและสัตว์ที่เป็นพาหะนำโรค

สังคมน่าอยู่

ข้อที่ 6 สภาองค์กรชุมชน สภาเยาวชน กลุ่มผู้สูงอายุ มีส่วนร่วมในการดำเนินกิจกรรมเพื่อพัฒนาตำบล
ก่อนแก้ว ภายใต้บทบัญญัติ “ธรรมนูญสุขภาพ” ฉบับนี้

ข้อที่ 7 มีการป้องกันควบคุมสิ่งเสพติดทุกประเภทและภัยทางสังคม ในกลุ่มเด็กและเยาวชน

ข้อที่ 9 คนในตำบลก่อนแก้วมีการช่วยเหลือเกื้อกูล เอื้ออาทรซึ่งกันและกัน

ข้อที่ 10 ส่งเสริมการอนุรักษ์ พัฒนา ศิลปะ วัฒนธรรมประเพณีที่ดีงามในท้องถิ่น

ข้อที่ 11 คนตำบลก่อนแก้วมีคุณธรรม จริยธรรม จิตสำนึกสาธารณะ

หมวดที่ 3

ตำบลก่อนแก้วมีสุข

มีสุขภาพดี

ข้อที่ 12 ชุมชนมีอาหารสะอาด ปราศจากสิ่งปนเปื้อน ภายใต้วิถีเศรษฐกิจพอเพียง โดยการร่วมกันจัดตลาดนัดชุมชนในตำบล

ข้อที่ 13 มีกลุ่มคุ้มครองผู้บริโภคเฝ้าระวัง ตรวจสอบสินค้า ที่จำหน่ายในระดับตำบล โดยให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นสนับสนุนงบประมาณในการดำเนินงาน

ข้อที่ 14 ประชาชนและนักเรียนมีกระบวนการเรียนรู้การคุ้มครองผู้บริโภคในโรงเรียนและชุมชน

ข้อที่ 15 ระบบส่งต่อผู้ป่วยที่มีเครือข่ายการแพทย์ฉุกเฉิน ประชาชนเข้าถึงได้ทุกกลุ่ม

ข้อที่ 16 ประชาชนตำบลก่อนแก้วทุกกลุ่มอายุ ออกกำลังกายอย่างถูกต้องเหมาะสมตามวัย

ข้อที่ 17 มีเครือข่ายอาสาสมัครสาธารณสุขชุมชนในการดูแล เด็ก คนชรา คนพิการ คนด้อยโอกาส ให้เข้าถึงบริการด้านสุขภาพ

ข้อที่ 18 กลุ่ม/องค์กร/หน่วยงาน ในตำบลก่อนแก้ว ให้การส่งเสริมพฤติกรรมสุขภาพที่ดีในตำบลก่อนแก้ว

ข้อที่ 19 องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นให้การสนับสนุนและส่งเสริมกลุ่มเยาวชน กลุ่มผู้สูงอายุ ได้จัดทำกิจกรรม หรือร่วมกิจกรรมที่เกี่ยวข้องกับประเด็นสุขภาพ และการสร้างสุขภาวะ

ข้อที่ 20 คนในตำบลก่อนแก้วมีส่วนร่วม ในการเฝ้าระวัง ควบคุม โรคติดต่อ และโรคไม่ติดต่อ

ข้อที่ 21 คนในตำบลก่อนแก้ว มีส่วนร่วมในการป้องกัน แก้ไขปัญหา ยาเสพติด เอ็ดส์ และภัยคุกคามทางสุขภาพ

ข้อที่ 23 พี่นุ สืบสาน “หมอพื้นบ้าน” การดูแลแบบวิถีไทย วิธีการดูแลตนเองและชุมชนที่สืบทอดจากปราชญ์ชาวบ้าน การดูแลสุขภาพด้วยภูมิปัญญาท้องถิ่น

มีการศึกษาดี

ข้อที่ 24 ส่งเสริมการเรียนรู้ตามวิถีชีวิตของประชาชนในตำบลก่อนแก้ว

24.1 มีแหล่งเรียนรู้ของตำบลที่มุ่งเน้นวิถีตนเองที่เป็นเอกลักษณ์ของตำบล

ข้อที่ 25 พัฒนาศักยภาพของภูมิปัญญาท้องถิ่นเพื่อสร้างสุขภาวะ ในการถ่ายทอดสู่คนรุ่นหลัง

ข้อที่ 26 พัฒนาศักยภาพตามบทบาทหน้าที่อาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้าน (อสม.) ให้มีความรู้
พร้อมปฏิบัติงานอย่างต่อเนื่อง